

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
ŠILUMOS IR VANDENS DEPARTAMENTO
EKONOMINĖS ANALIZĖS SKYRIUS
ŠILUMOS KAINŲ IR INVESTICIJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos narys
Donatas Jasas
Komisijos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas

2019-05-16

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2018 M.
GRUODŽIO 31 D. NUTARIMO NR. O3E-470 „DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ
APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO IR 2009 M. LIEPOS 8 D. NUTARIMO NR. O3-96 „DĖL
ŠILUMOS KAINŲ NUSTATYMO METODIKOS“ PAKEITIMO**

2019 m. gegužės 16 d. Nr. O5E-125
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 8 straipsnio 9 dalies 1 ir 2 punktais, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) tvirtina reguliuojamosios veiklos apskaitos reikalavimus ir valstybės reguliuojamų kainų nustatymo metodikas. Komisijos Šilumos ir vandens departamento Ekonominės analizės skyrius ir Šilumos kainų ir investicijų skyrius (toliau – Skyriai), vadovaudamiesi Įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 1 ir 2 punktais parengė nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2) bei minėtus nutarimų projektus paskelbė viešajai konsultacijai. Viešoji konsultacija vyko nuo 2019 m. kovo 6 d. iki 2019 m. kovo 22 d.

Viešajai konsultacijai pateiktame Nutarimo projekte Nr.1 numatyti šie pagrindiniai Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo, patvirtinto 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), pakeitimai:

1. Siekiant nustatyti bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemos tiek tiesioginių, tiek netiesioginių elektros energijos gamybos veiklos sąnaudų apimtį, kurios vėlesniuose reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo etapuose gali būti priskiriamos Komisijos reguliuojamoms veikloms, pavyzdžiui, savuose šaltiniuose pagamintos elektros energijos sąnaudos Komisijos reguliuojamų verslo vienetų ar paslaugų technologinėms reikmėms, numatytas reikalavimas nereguliuojamoje veikloje išskirti elektros energijos gamybos paslaugą. Atsižvelgiant į minėtą Aprašo korekciją, patikslinti Aprašo 1–2 ir 5–12 priedai.

2. Atsižvelgiant į tai, kad savuose šaltiniuose pagamintos elektros energijos sąnaudos kitų verslo vienetų technologinėms ir bendrosioms (administracinėms) reikmėms turi būti paskirstomos pilna savikaina, t. y. su bendrosiomis sąnaudomis, patikslintas Aprašo 40 punktas ir atitinkamai patikslintas Aprašo 11 priedas, numatantis bendrųjų sąnaudų paskirstymą, ir 10 priedas, numatantis elektros energijos, pagamintos kogeneracinėse jėgainėse, sąnaudų paskirstymą. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektas gali valdyti ne vieną bendro technologinio šilumos ir elektros energijos

gamybos ciklo sistemą ir jos pagamintą elektros energiją naudoti tik konkrečioje sistemoje ar keliose sistemose esančių verslo vienetų technologinėms reikmėms, 10 priede numatytas atskiros sistemos elektros energijos sąnaudų kitų verslo vienetų technologinėms reikmėms paskirstymas.

3. Peržiūrėjus ūkio subjektų ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais teiktas reguliuojamos veiklos ataskaitas ir nustačius, kokias kitas reguliuojamas veiklas dažniausiai vykdo šilumos sektoriaus ūkio subjektai, kitos reguliuojamos veiklos verslo vienetė (Aprašo 10.8 papunktis) buvo numatytos dažniausiai šilumos sektoriaus ūkio subjektų vykdomos kitos reguliuojamos paslaugos (produktai). Atsižvelgiant į minėtą Aprašo korekciją, patikslinti Aprašo 1–3 ir 5–12 priedai.

4. Atlikti pakeitimai Aprašo 12.1 ir 12.2 papunkčiuose numatant, kad šilumos tiekėjams, kurių centralizuoto šilumos tiekimo sistemose nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, netaikomas reikalavimas būtinąsias šilumos (produkto) gamybos pastoviąsias ir kintamąsias sąnaudas išskaidyti į šilumos (produkto) gamybos ūkio subjekto šilumos šaltiniuose ir į šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo sąnaudas bei ištaisytos redakcinio pobūdžio klaidos.

5. Aprašo 13 punkte buvo numatyta, kad bendruoju atveju, jei ūkio subjektas valdo (eksploatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemą, tokios sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą atskiria į Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.1 papunktis) ir į Nereguliuojamosios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.9 papunktis), vadovaudamasis šiuo Aprašu ir Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“. Aprašo 13 punkto antrasis sakinytis patikslina pirmąjį sakinį, kuriame nurodoma, į kokius verslo vienetus ūkio subjektas turi atskirti bendro technologinio šilumos ir elektros energijos gamybos ciklo sistemos pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą, jei šiai sistemai, remiantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka, yra taikomas fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas ar, remiantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo nuostatomis, ūkio subjektas yra laimėjęs tretinio aktyviosios galios rezervo aukcioną. Siekiant užtikrinti vienodą Aprašo 13 punkto aiškinimą, šis Aprašo punktas patikslintas.

6. Atsižvelgiant į 2018 m. gruodžio 21 d. pažymos Nr. O5E-371 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo bei susijusių teisės aktų pakeitimo patvirtinimo“ 3 priede AB „Panevėžio energija“ 8.6 pastabą, Aprašo prieduose atsisakyta švietimo ir konsultavimo sąnaudų pagal Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo nuostatas skaidymo į smulkesnius pogrupius, taip pat patikslinti Aprašo 5-6 priedai.

7. Aprašo 6, 8, 11–12 prieduose prie kitos reguliuojamos veiklos verslo vieneto ir nereguliuojamos veiklos verslo vieneto pavadinimų pridėti nereikalingi simboliai, todėl siekiant išvengti neaiškumo Aprašo 1–3 ir 5–12 prieduose atsisakyta pastabų žymėjimo simboliais ir visos pastabos sunumeruotos.

8. Taip pat atlikti redakcinio pobūdžio pataisymai Aprašo priedų pastabose.

Nutarimo projekte Nr. 2, kuriuo keičiamas Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ ir šiuo nutarimu patvirtinta Šilumos kainų nustatymo metodika (toliau – Metodika) numatyti šie pagrindiniai pakeitimai:

1. Patikslinta, kad susidaręs skirtumas dėl ūkio subjekto šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui ir (ar) šilumai iš nepriklausomų šilumos gamintojų įsigyti dydžio per atitinkamą laikotarpį neatitikimo ūkio subjekto faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir (ar) šilumai iš nepriklausomų šilumos gamintojų įsigyti dydžiui centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kuriose veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, nevertinamas už laikotarpius nuo 2019 m. sausio 1 d. Minėtų sąnaudų skirtumas, susidaręs iki 2018 m. gruodžio 31 d., vertinamas visose centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, nepriklausomai nuo to, ar jose veikia nepriklausomi šilumos gamintojai.

2. Atsižvelgiant į Aprašo pakeitimo projekte numatytus 12.1 ir 12.2 papunkčių pakeitimus, pakeisti Metodikos 58.1, 61.8 papunkčiai ir 63¹, 63², 64 punktai, patikslinant, kad šilumos tiekėjams, kurių centralizuoto šilumos tiekimo sistemose nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, netaikomas reikalavimas būtinąsias šilumos (produkto) gamybos pastoviąsias sąnaudas išskaidyti į

šilumos (produkto) gamybos ūkio subjekto šilumos šaltiniuose ir į šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo sąnaudas, o kintamąsias sąnaudas išskaidyti į šilumos (produkto) gamybos ūkio subjekto šilumos šaltiniuose ir į šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo sąnaudas, taip pat netaikomas reikalavimas nustatyti atskirą šilumos (produkto) gamybos šilumos tiekėjo gamybos šaltiniuose ir šilumos (produkto) gamybos šilumos poreikio piko pajėgumais ir rezervinės galios užtikrinimo bazinę vienanarę kainą (kainos dedamąsias).

3. Patikslinta bazinėje kainoje (kainos dedamosiose) įvertintų darbo užmokesčio sąnaudų pokyčio apskaičiavimo formulė antriesiems ir vėlesniems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metams.

4. Numatyta, kad kai ūkio subjekto papildomai gautų pajamų gražinimas išdėstomas per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį, papildomai nustatoma palūkanų norma, atitinkanti Lietuvos banko pinigų finansų įstaigų paskolų euro zonos ne finansų bendrovėms likučių palūkanų normos svertinį vidurkį atitinkamu laikotarpiu.

5. Atlikti kiti redakcinio pobūdžio pataisymai Metodikoje ir Metodikos 20 priede.

Viešosios konsultacijos metu AB „Vilniaus šilumos tinklai“ 2019 m. kovo 19 d. raštu Nr. SD-1466 ir UAB „Litesko“ 2019 m. kovo 22 d. raštu Nr. 1.21-302 pateikė pastabas ir pasiūlymus Nutarimo projektui Nr. 1 ir Nutarimo projektui Nr. 2, AB „Panevėžio energija“ 2019 m. kovo 21 d. raštu Nr. 107-391 ir Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 2019 m. balandžio 12 d. raštu Nr. 3-549 pateikė pastabas ir pasiūlymus Nutarimo projektui Nr. 1, Lietuvos auditorių rūmai 2019 m. kovo 22 d. raštu Nr. 1.9-S0414A informavo, kad pastabų ir pasiūlymų neturi. Pastabos ir pasiūlymai Nutarimo projektui Nr. 1 įvertinti pridedamoje derinimo pažymoje Nr. 1 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. O3E-470 „Dėl šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Pastabos ir pasiūlymai Nutarimo projektui Nr. 2 įvertinti pridedamoje derinimo pažymoje Nr. 2 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“.

Atsižvelgiant į rinkos dalyvių pateiktas pastabas viešosios konsultacijos metu Nutarimo projekte Nr. 1 atlikti šie pagrindiniai pakeitimai:

1. Panaikinti 3 ir 13 priedai.

2. Dėl kilusių neaiškumų nuspręsta atsisakyti Aprašo 24.5 ir 24.5.1-24.5.6 papunkčių juos prijungiant prie 24.4 papunkčio, kur išvardinamas visas reguliuojamų kainų verslo vienetams draudžiamas priskirti turtas.

3. Numatyta Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašą (toliau – Sistemos aprašas), kuriuo remiantis sudarytos metinės reguliuojamosios veiklos ataskaitos teikti reguliuojančiajai institucijai kasmet kartu su metinėmis reguliuojamosios veiklos ataskaitomis. Apie naudojamoje reguliavimo apskaitos sistemoje ataskaitiniu laikotarpiu atliktus pakeitimus ūkio subjektas privalės pranešti reguliuojančiajai institucijai kartu su kasmet teikiamu Sistemos aprašu.

4. Iš Viešai skelbiamos informacijos tvarkos aprašo, patvirtinto Komisijos 2013 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. O3-761 „Dėl Viešai skelbiamos informacijos tvarkos aprašo patvirtinimo“, perkelta nuostata įpareigojanti viešai skelbti Sistemos aprašą ūkio subjekto tinklalapyje.

5. Patikslinti Aprašo 1-2 ir 5-12 žymėjimai, pastabos, eilučių ir stulpelių pavadinimai, papildomai atlikti redakciniai pakeitimai.

6. Panaikintas Aprašo 2 priedo stulpelis „Nepaskirstoma²“ ir Aprašo 6-12 prieduose esantis „Nepaskirstomosios sąnaudos¹“ stulpelis.

Atsižvelgiant į rinkos dalyvių pateiktas pastabas viešosios konsultacijos metu Nutarimo projekte Nr. 2 atlikti šie pagrindiniai pakeitimai:

1. Patikslinta bazinėje kainoje (kainos dedamosiose) įvertintų darbo užmokesčio sąnaudų pokyčio apskaičiavimo formulė antriesiems ir vėlesniems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metams.

2. Numatyta, kad šilumos bazinių kainų (kainų dedamųjų) nustatymo ir šilumos bazinių kainų (kainų dedamųjų) perskaičiavimo projektams, pateiktiems nutarimo įsigaliojimo datos, taikomos Metodikos redakcijos, galiojančios iki šio nutarimo įsigaliojimo datos, nuostatos.

3. Atlikti kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai, susiję su pakeitimais Apraše ir iš rinkos dalyvių viešosios konsultacijos metu gautomis pastabomis.

Skyriai, vadovaudamiesi Įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 1 ir 2 punktais, siūlo Komisijai pritarti pateiktiems nutarimo projektams:

1. Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui.

2. Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ projektui.

PRIDEDAMA:

1. Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas (su priedais), 15 lapų.

2. Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.

3. Derinimo pažyma Nr. 1 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimo Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, 19 lapų.

4. Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ projektas (su priedu), 7 lapai.

5. Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.

6. Derinimo pažyma Nr. 2 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“, 7 lapai.

Ekonominės analizės skyriaus vyr. specialistas

Benoit Bourdon

Šilumos kainų ir investicijų skyriaus vedėjas

Aivaras Ciesiūnas

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;
2. Lietuvos auditorių rūmai;
3. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
4. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija;
5. AB „Panevėžio energija“;
6. UAB „Litesko“;
7. AB „Vilniaus šilumos tinklai“.